

Förord

Den svenska statsförvaltningen ska vara innovativ och samverkande. En levande diskussion och ett kontinuerligt förändringsarbete krävs för att den statliga förvaltningen ska fortsätta att utvecklas och förnyas. Före sommaren lämnade Innovationsrådet sitt slutbetänkande Att tänka nytt för att göra nytta – om perspektivskifte i offentlig verksamhet (SOU 2013:40). I betänkandet finns intressanta diskussioner som jag uppmuntrar alla myndighetschefer att ta med sig för fortsatt diskussion inom och mellan myndigheterna.

En viktig reform i fråga om såväl förnyelse som en samlad och samverkande statsförvaltning är inrättandet av Statens servicecenter. OECD har i sin rapport *Value for Money in Government: Sweden 2013* nyligen konstaterat att Sverige i och med reformeringen av de administrativa stödtjänsterna i staten ansluter sig till en viktig internationell trend, mot mer av delade lösningar inom förvaltningen.

Sverige står starkt i oroliga tider delvis till följd av att vi har en väl fungerande statsförvaltning som åtnjuter ett högt förtroende. Detta förtroende är dock inget vi kan ta för givet. Det är viktigt att myndigheternas arbete med värdegrundsfrågor fortsätter. Under året har regeringen tillsatt en Värdegrundsdelegation som under 2013–2016 ska vara ett stöd för myndigheterna i detta arbete, där legitimiteten och förtroendet för statsförvaltningen är centralt.

Myndigheternas ledning har ett stort och viktigt uppdrag att se till att målen för respektive verksamhet uppnås. De statliga arbetsgivarnas arbete för att utveckla formerna för att marknadsföra staten som en attraktiv arbetsgivare är centralt för kompetensförsörjningen. Regeringen framhåller att en god arbetsmiljö är viktig både för medarbetarnas hälsa och utveckling och för verksamhetens långsiktiga effektivitet. Arbetet mot hot och våld måste få genomslag i myndigheternas verksamhet. Hot och våld som riktas mot tjänstemän är inte enbart ett arbetsmiljö- och säkerhetsproblem för den enskilda tjänstemannen och för myndigheten. Det är dessutom ett rättssäkerhets- och demokratiproblem för samhället i stort.

Den 1 januari i år påbörjades praktikantprogrammet i statliga myndigheter för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Jag vill återigen uppmana myndigheterna att delta i programmet. Detta är en prioriterad fråga som regeringen kommer att följa utvecklingen av.

Stefan Attefall

Statsråd med ansvar för den statliga förvaltningspolitiken

I budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1, utg.omr. 2) informeras riksdagen om utvecklingen på det förvaltningspolitiska området och myndigheternas arbete med arbetsgivarpolitiska frågor. Denna skrift är ett särtryck av redovisningen i bilaga till dessa avsnitt. I avsnitt 4 Statlig förvaltningspolitik framgår målet för förvaltningspolitiken och i avsnitt 5 Statliga arbetsgivarfrågor framgår målet jämte delmålen för de statliga arbetsgivarna.

Bilaga

Statsförvaltningens utveckling

Bilaga

Statsförvaltningens utveckling

Innehållsförteckning

---

1. Inledning	7
2. Den statliga förvaltningens organisation och utveckling	7
2.1 Antalet myndigheter och antalet anställda	7
2.2 Organisationsförändringar per departement	7
2.3 Bedömningar av framtida personalkonsekvenser	9
3. Personalstrukturen m.m. i staten	13
3.1 De anställda	13
3.2 Åldersstrukturen	14
3.3 Könsfördelningen	16
3.4 Den etniska och kulturella mångfalden	17
3.5 Personalrörligheten	19
3.6 Uppsägningar i staten	19
3.7 Sjukfrånvaro	20
3.8 Lönenivåerna och lönebildningen	22
Myndighetschefer per den 6 september 2013	31
Ordförande i styrelsemyndigheter per den 1 september 2013	36

Tabellförteckning

3.1 Personalkonsekvenser i Försvarsmakten	10
3.2 Antalet anställda och andelen kvinnor och män i procent 2011 och 2012 fördelade efter COFOG-grupper.....	14
3.3 Andelen kvinnor och män fördelat på olika kompetenskategorier 2012.....	14
3.4 Antal anställda 67 år eller äldre fördelade efter kompetenskategori och kön 2012.....	15
3.5 Beviljade delpensioner 2011 och 2012.....	16
3.6 Andelen nybeviljade respektive löpande delpensioner hos anställda inom lednings-, stöd- och kärnkompetens	16
3.7 Fördelningen den 6 september 2013 av kvinnor och män bland myndighetschefer som regeringen anställt.....	17
3.8 Andelen anställda med utländsk bakgrund inom staten samt för befolkningen i arbetsför ålder 2011 och 2012	18
3.9 Andelen anställda med utländsk bakgrund fördelade på COFOG-grupper och kompetenskategorier 2012	18
3.10 Anställda som har beviljats tillfällig sjukpension respektive sjukpension 2011 och 2012.....	22
3.11 Nominell och real löneutveckling i statlig sektor, 1997–2012.....	23

Diagramförteckning

2.1 Antal myndigheter under regeringen 2000–2013	7
3.1 Antalet statsanställda 1995–2012.....	13
3.2 Åldersstrukturen i staten och på arbetsmarknaden totalt 2012, andel fast anställda av de sysselsatta i arbetskraften.....	15
3.3 Medianåldern för statsanställdas pensionsavgångar 1998–2012.....	16
3.4 Personalrörlighet fördelad på kompetens kategorier och ålder 2011 och 2012.....	19
3.5 Totalt inflöde av uppsagda till Trygghetsstiftelsen 1990–2012	20
3.6 Sjukfrånvaro som andel av tillgänglig arbetstid, totalt och uppdelat på kön och ålder 2011 och 2012.....	20
3.7 Sjukfrånvaro 1990–2012 enligt SCB:s arbetskraftsundersökningar	21
3.8 Genomsnittlig månadslön i olika sektorer på arbetsmarknaden 2012.....	22
3.9 Utvecklingen av genomsnittliga löner i olika sektorer på arbetsmarknaden 1994–2012	23
3.10 Löneskillnader mellan kvinnor och män i staten uppdelat på förklaringsfaktorer 2003–2012	24

1. Inledning

Regeringen ger i denna bilaga en beskrivning av utvecklingen av statsförvaltningens organisation. Vidare redovisas bedömningar när det gäller framtida personalkonsekvenser och en övergripande redovisning av personalstrukturen m.m. inom staten.

Regeringen redovisar årligen i budgetpropositionen sin bedömning av den statliga arbetsgivarpolitiken och dess utveckling för riksdagen, se utg.omr. 2, avsnitt 5.

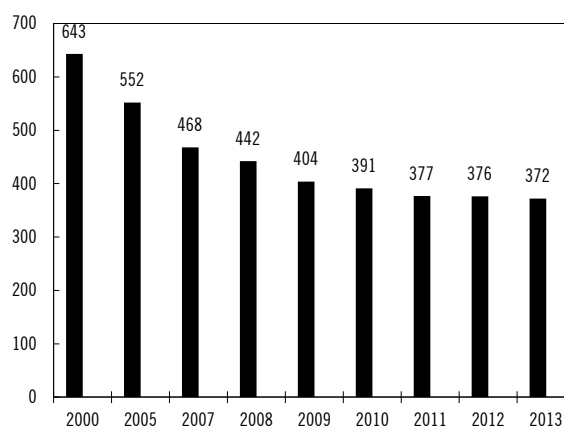
2. Den statliga förvaltningens organisation och utveckling

Arbetet inom det förvaltningspolitiska området är fortsatt intensivt. Målet för den statliga förvaltningspolitiken är en innovativ och samverkande statsförvaltning som är rättssäker och effektiv, har väl utvecklad kvalitet, service och tillgänglighet och som därigenom bidrar till Sveriges utveckling och ett effektivt EU-arbete (prop. 2009/10:175, bet. 2009/10:FiU38, rskr. 2009/10:315). Ett antal organisationsförändringar har genomförts eller inletts som ett led i att stärka och effektivisera den statliga förvaltningen.

2.1 Antalet myndigheter och antalet anställda

Minskningen av antalet myndigheter har fortsatt under de senaste åren, men takten har avtagit. Antalet myndigheter har under 2012 fortsatt att minska. Den 1 januari 2013 fanns det enligt Statskontorets beräkningar 372 myndigheter under regeringen. Totalt har tolv myndigheter avvecklats och sju myndigheter nybildats under 2011 och 2012. Det innebär en minskning med fem myndigheter. Diagram 2.1 beskriver utvecklingen av antalet myndigheter under regeringen mellan 2000 och 2013.

Diagram 2.1 Antal myndigheter under regeringen 2000–2013

Källa: Statskontoret

År 2012 var drygt 243 000 personer anställda i den statliga sektorn, vilket är en ökning med cirka 4 000 sedan 2011. År 2012 var andelen kvinnor 51,6 procent av de anställda.

2.2 Organisationsförändringar per departement

Nedan beskrivs förändringar av myndighetsorganisationen per departement under perioden september 2012 till juli 2013.

Utrikesdepartementet

Den 1 januari 2013 upphörde Myndigheten för utländska investeringar i Sverige och dess verksamhet inordnades i Sveriges Exportråd den 1 januari 2013. Samtidigt bytte Sveriges Exportråd namn till Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden) för att spegla den utökade verksamheten. Förändringen av det statligt finansierade export- och investeringsfrämjandet syftar bl.a. till att åstadkomma ett mer slagkraftigt och effektivt svenskt export- och investeringsfrämjande. Den utökade organisationen innebär en anpassning till hur beslut fattas i företagen där exportsatsningar, investeringar och joint-ventures kan vara olika vägar till internationalisering.

Institutet för utvärdering av internationellt utvecklingssamarbete (SADEV) avvecklades den 31 december 2012. Utvärderingsfunktionen inom biståndet ersattes av att regeringen den 31 januari 2013 inrättade en kommitté i form av en expertgrupp för utvärdering och analys av Sveriges internationella bistånd. Expertgruppens uppdrag är att beställa, sammanställa, genomföra och kommunicera utvärderingar, analyser och

studier om biståndets genomförande, resultat och effektivitet. Regeringen avser att löpande följa expertgruppens arbete och senast under våren 2016 ta ställning till organisationens ändamålsenlighet.

Socialdepartementet

Statens bostadskreditnämnd (BKN) avvecklades den 30 september 2012 och dess verksamhet inordnades i Boverket den 1 oktober 2012. Syftet med sammanslagningen av myndigheterna är att förstärka kunskapsunderlagen och analyserna på bostadsområdet. Samtliga anställda vid BKN gick den 1 oktober 2012 över till Boverket genom verksamhetsövergång.

Den 1 juni 2013 inrättades den nya tillsynsmyndigheten Inspektionen för vård och omsorg (IVO), med ansvar för tillsyn över hälso- och sjukvård, socialtjänst och verksamhet enligt lagen (1992:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Den nya myndigheten ansvarar också för tillståndsprovning inom dessa områden, t.ex. handläggningen av anmälningar, till exempel lex Sarah, lex Maria och kommunernas skyldighet att rapportera ej verkställda beslut.

Syftet med tillsynen är att granska att befolkningen får vård och omsorg som är säker, har god kvalitet och bedrivs i enlighet med lagar och andra föreskrifter. IVO tog över tillsyns- och tillståndsverksamheter från Socialstyrelsen och den 1 juni 2013 gick cirka 490 personer över till IVO genom verksamhetsövergång från Socialstyrelsen. Regeringen bedömer att den nya renodlade tillsynsmyndigheten som står självständig från normering, kunskapsutveckling och bidragsgivning kan utveckla en effektiv och strategiskt inriktad tillsyn med långsiktig planering och tydligare prioriteringar.

Den 1 januari 2013 inrättades Ersättningsnämnden. Myndigheten har till uppgift att handlägga och besluta om särskild ersättning till de personer som under sin barndom varit utsatta för övergrepp eller försummelser inom samhällsvården. Myndigheten beräknas arbeta i tre år. I augusti 2013 hade ungefär 3000 ansökningar inkommit och beslut fattats i cirka 475 ärenden. Myndigheten har 28 anställda och nämnden består av 16 ledamöter.

Kompetensrådet för utveckling i staten (Krus) avvecklades och upphörde som myndighet den 31 december 2012. Med anledning av förändringen har regeringen beslutat att följande

uppgifter ska överföras till angivna myndigheter den 1 januari 2013.

- att uppmärksamma regeringen på behov av samlade stödinsatser för kompetensförsörjningen i statsförvaltningen samt uppgiften att tillhandahålla de trycksaker m.m. som Krus distribuerat till statliga myndigheter till Statskontoret.
- att tillhandahålla utbildningar i ämnen som rör Europeiska unionen till Institutet för europapolitiska studier (SIEPS).
- att anordna utbildning inför deltagande i Europeiska unionens institutioners uttagningsprov, s.k. concours samt uppgiften att administrera och informera om nordisk och europeisk utbytestjänstgöring till Universitets- och högskolerådet.

Finansdepartementet

Den 1 oktober 2012 inordnades Kammarkollegiets avdelning Administrativ service med ett 40-tal anställda i Statens servicecenter.

Utbildningsdepartementet

Högskoleverket, Verket för högskoleservice och Internationella programkontoret för utbildningsområdet avvecklades den 31 december 2012. Verksamheten som tidigare bedrevs vid de tre myndigheterna bedrivs från och med den 1 januari 2013 vid två nya myndigheter, Universitetskanslersämbetet och Universitets- och högskolerådet. Regeringen tillkallade två utredare med ansvar för att förbereda och genomföra inrättandet av de båda myndigheterna (dir. 2012:55 respektive dir. 2012:56). Genom tilläggsdirektiv till Utredningen om inrättandet av Universitets- och högskolerådet (dir. 2012:111) fördes även det ansvar som Myndigheten för yrkeshögskolan hade i fråga om bedömning av utländska eftergymnasiala yrkesutbildningar som inte motsvarar utbildningar enligt högskolelagen (1992:1434) eller utbildningar som kan leda till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina. I samma direktiv överfördes de uppgifter som Krus tidigare hade att dels anordna utbildning inför deltagande i Europeiska unionens institutioners uttagningsprov, s.k. concours, dels administrera och informera om nordisk och europeisk utbytestjänstgöring.

Högskolan på Gotland avvecklades fr.o.m. den 1 juli 2013 som egen myndighet och verksamheten inordnades i Uppsala universitet. Syftet med samgåendet är bl.a. att skapa en

långsiktigt hållbar och konkurrenskraftig högskoleverksamhet på Gotland.

Näringsdepartementet

Riksdagen beslutade i enlighet med vårändringsbudgeten för 2012 (prop. 2011/12:99) att överföra kvarvarande uppgifter hos myndigheten Statens järnvägar till andra myndigheter under 2012. Myndigheten Statens järnvägar avvecklades den 31 december 2012.

2.3 Bedömningar av framtida personalkonsekvenser

Inledning

Nedan redovisas respektive departements bedömning av framtida personalkonsekvenser som följer av förslagen i denna budgetproposition och andra propositioner som lämnas till riksdagen under 2013. Bedömningen avser 2013–2015. Redovisning sker endast av förslag som bedöms medföra personalpolitiska konsekvenser.

Bedömningarna är, i likhet med tidigare år, preliminära då det finns många osäkra faktorer. Huruvida bedömda minskningar av personal faktiskt leder till uppsägningar och arbetslöshet är något som inte kan förutses. I övrigt anges kommentarer under respektive utgiftsområde.

Justitiedepartementet

Allmänna reklamationsnämnden föreslås i denna proposition få ett tillskott på 2,6 miljoner kronor under 2014. Detta innebär en möjlig ökning av antalet anställda motsvarande två anställda.

Från och med den 1 juli 2013 har Ekobrottsmyndighetens ansvarsområde utvidgats till att omfatta hela landet. Antalet anställda vid myndigheten kommer att öka till följd av förändringen.

Migrationsverket föreslås i denna proposition få tillskott p.g.a. fortsatt resursbehov till följd av ett stort antal asylsökande. Detta innebär att myndigheten kan behålla personal i nuvarande nivå under 2014. Från 2015 och framåt bedöms begränsade förändringar ske i antalet anställda.

Konsumentverket föreslås i denna proposition få ett tillskott på totalt 6,75 miljoner kronor under 2014, 16 miljoner kronor under 2015 och 15 miljoner kronor under 2016 respektive 2017. Regeringens satsning syftar främst till ett utvecklat konsumentstöd i form av en konsu-

mentupplysningstjänst per telefon och en webbaserad informationstjänst. Detta förväntas innebära en möjlig ökning av antalet anställda på Konsumentverket med inledningsvis ca tre personer och ytterligare ca tio personer från 2015.

Marknadsdomstolen föreslås i denna proposition få ett tillskott på 500 000 kronor under 2014 och en permanent anslagsökning fr.o.m. 2015 på 200 000 kronor. Tillskottet kommer främst att användas för domstolens ökade kostnader i verksamheten.

Utrikesdepartementet

Regeringen lämnar inte några förslag i denna proposition som bedöms leda till några större personalkonsekvenser vid myndigheter inom Utrikesdepartementets ansvarsområde.

Försvarsdepartementet

Vid Försvarsmaktens fortgår arbetet med att genomföra den personella omstrukturering som föranleddes av riksdagens försvarspolitiska inriktningsbeslut (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2008/09:292 och prop. 2009/10:160, bet. 2009/10:FöU08, rskr. 2009/10:269).

Under 2012 har Försvarsmakten genomfört åtgärder syftande till att skapa en bättre fördelning av kompetens och därmed bättre förutsättningar för Försvarsmaktens verksamhet. Den nya organisationen (FM Org 2013) bemannades den 1 januari 2013. Åtgärderna innebar bl.a. att ett stort antal officerare, ca 3 500, placerades på befattningar för specialistofficerare. Antalet reservofficerare minskade med ca 1 000. Vidare minskade antalet civilanställda med ca 170 som sades upp p.g.a. arbetsbrist och med ca 1 300 som en följd av den verksamhetsövergång från Försvarsmakten till FMV som är ett led i myndigheternas arbete med att fullfölja regeringens uppdrag om en effektivare försvarslogistik (prop. 2011/12:86). Antalet officerare minskade med ca 350 genom tillämpning av det statliga trygghetsavtalet. Samtidigt påbörjade Försvarsmakten rekryteringen av ca 1 500 tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/T) med stöd av lagen (2012:332) om vissa försvarsmaktsanställningar som trädde i kraft vid halvårsskiftet 2012. Antalet grundutbildade specialistofficerare ökade med ca 180 och antalet kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/K) ökade med ca 300. De

olika åtgärderna innebar sammantaget att antalet anställda i Försvarsmakten minskade med ca 1 000 under 2012, samtidigt som stora förändringar skedde mellan de olika personalkategorierna.

Under perioden 2014–2016 sker en successiv ökning av antalet anställda, där ökningen för hela perioden beräknas uppgå till ca 3 500. Det huvudsakliga skälet för detta är rekryteringen av såväl tidvis (GSS/T) som kontinuerligt (GSS/K) tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän som efterhand som de anställs ersätter plikt-personalen i krigsförbanden. Regeringen föreslår en successiv förstärkning av anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* under perioden. Förstärkningen syftar främst till att förstärka insatserna för att rekrytera, utbilda och behålla tidvis tjänstgörande personal samt att öka övningsverksamheten vilket förutom att det höjer krigsförbandens förmåga även bedöms gynna rekryteringen. Av tabellen nedan framgår Försvarsmaktens planerade personalutveckling enligt myndighetens budgetunderlag för 2014.

Tabell 3.1 Personalkonsekvenser i Försvarsmakten

Personer			
År	2014	2015	2016
Officerare	4 200	4 100	4 000
Specialistofficerare	4 800	4 850	4 900
Reservofficerare	1 800	1 900	2 000
Kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/K)	5 400	6 050	6 300
Tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (GSS/T)	3 800	4 950	6 300
Civila	5 100	5 100	5 100
Summa	25 100	26 950	28 600
Förändring		+1 850	+1 650

Jämfört med det underlag myndigheten lämnade till regeringen inför propositionen Ett användbart försvar (prop. 2008/09:140) har det angivna personalbehovet ökat med bl.a. fler än 2 000 kontinuerligt tjänstgörande. Regeringen har därför gett Försvarsmakten i uppdrag att vidta åtgärder för att minska sina planerade lönekostnader från och med 2019, jämfört med den planering Försvarsmakten redovisat i budgetunderlaget för 2014. Försvarsmakten redovisade den 26 augusti 2013 åtgärder för att minska de planerade lönekostnaderna 2019 med ca 500 miljoner kronor. Åtgärderna innebär

reviderade målvolymerna för respektive personalkategori år 2019. Försvarsmakten avser att i myndighetens budgetunderlag för 2015 redovisa hur åtgärderna kommer att påverka de planerade personalvolymerna för 2015–2017. De ovan redovisade personalvolymerna kan därmed komma att ändras.

Socialdepartementet

Den 1 januari 2014 inrättas en ny myndighet, Folkhälsomyndigheten, i enlighet med de överväganden som anges i propositionen En mer samlad myndighetsstruktur inom folkhälsoområdet (prop. 2012/13:116). Det innebär att de uppgifter som Statens folkhälsoinstitut (FHI) och Smittskyddsinstitutet (SMI) i dag ansvarar för överförs till den nya myndigheten. Till den nya myndigheten förs även vissa uppgifter från Socialstyrelsen, bl.a. avseende folk- och miljöhälso- och rapportering. Förändringen innebär att FHI och SMI avvecklas och upphör som myndigheter den 31 december 2013. Vid förändringen ska 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd beaktas. Vilka konsekvenser förändringen kommer att få för personalen är för närvarande svårt att överblicka. Förändringen bedöms på kort sikt varken leda till ekonomiska besparingar eller till ökade kostnader. På längre sikt kan effektiviseringar förväntas uppstå. Cirka 15 personer vid Socialstyrelsen berörs av förändringen.

Den 1 januari 2014 inrättas en ny myndighet vars verksamhet kommer att bestå av de uppgifter som utgjort verksamheten i Apotekens Service Aktiebolag (prop. 2012/13:128, bet. 2012/13:SoU26 och rskr. 2012/13:279). I och med bildandet av den nya myndigheten kommer Apotekens Service Aktiebolag att avvecklas. Vid förändringen, som berör cirka 100 personer vid Apotekens Service Aktiebolag, ska 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd beaktas.

Inspektionen för vård och omsorg inrättades den 1 juni 2013. Verksamheten bygger på de tillsyns- och tillståndsverksamheter som Socialstyrelsen tidigare ansvarade för enligt patient-säkerhetslagen (2010:659), socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Den 1 juni gick sammanlagt cirka 490 personer över till Inspektionen för vård och omsorg genom verksamhetsövergång från Socialstyrelsen. Därutöver har Inspektionen för vård och omsorg rekryterat cirka 100 nya medarbetare.

Regeringen avser att besluta om att delar av Hjälpmedelsinstitutets (HI) nuvarande uppgifter som kan anses vara ett statligt åtagande inordnas i Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam) i samband med att HI upplöses. Förändringen kommer att innebära effektiviseringar inom det administrativa området som förväntas leda till övertalighet bland administrativ personal. Det kommer även finnas övertalighet bland den personal som är sysselsatt i verksamhet som är kopplad till den del av HI:s verksamhet som inte är ett statligt åtagande. Organisationsförändringen föreslås träda i kraft den 1 maj 2014.

Regeringen avser att samla upphandlingsstödet hos Konkurrensverket. Se närmare under Näringsdepartementet.

Kompetensrådet för utveckling i staten (Krus) avvecklades och upphörde som myndighet den 31 december 2012. Tre personer från Krus ingår i Avvecklingsmyndigheten för utbildningsmyndigheter, som ansvarar för avvecklingen av bl.a. Krus.

Finansdepartementet

Finansinspektionen föreslås i denna proposition få ytterligare medel. Antalet anställda förväntas kunna öka med ett femtiotal personer. Genom insatsen förbättras Finansinspektionens förutsättningar att ytterligare svara upp mot de höga ambitioner regeringen har avseende gott konsumentskydd, finansiell tillsyn och myndighetens utvidgade roll avseende finansiell stabilitetspolitik.

Förändringar avseende bl.a. Kammarkollegiets upphandlingsstöd redovisas vidare under Näringsdepartementet.

Utbildningsdepartementet

Regeringen föreslår i denna proposition att Statens skolverk ges ett tillfälligt tillskott om 146 miljoner kronor 2014 för handläggningen av ansökningar om legitimationer för lärare och förskollärare. Tillskottet kan innebära att antalet anställda inom myndigheten ökar, men i vilken omfattning det i så fall sker kan ännu inte överblickas.

Regeringen redovisade i propositionen Nya myndigheter på högskoleområdet m.m. (prop. 2011/12:133, bet. 2011/12:UbU22, rskr. 2011/12:278) sina avsikter i fråga om en ny myndighetsstruktur inom delar av utbildnings-

området. De myndigheter som berördes var Högskoleverket, Verket för högskoleservice och Internationella programkontoret för utbildningsområdet, som därmed avvecklades den 31 december 2012. Verksamheten som tidigare bedrevs vid myndigheterna bedrivs fr.o.m. den 1 januari 2013 vid två nya myndigheter, Universitetskanslersämbetet och Universitets- och högskolerådet. De uppgifter som Kompetensrådet för utveckling i staten (Krus) tidigare hade att dels anordna utbildning inför deltagande i Europeiska unionens institutioners uttagningsprov, s.k. concours, dels administrera och informera om nordisk och europeisk utbytestjänstgöring överfördes till Universitets- och högskolerådet. Den nya myndighetsstrukturen har fått personalkonsekvenser som innebär att den sammantagna personalstyrkan har minskat med 16 personer.

I enlighet med budgetpropositionen för 2013 tilldelades universitet och högskolor tillfälliga extra resurser om 300 miljoner kronor under perioden 2013–2015. Vidare tilldelades lärosätena enligt vårändringsbudgeten för 2013 ytterligare tillfälliga resurser om 107 miljoner kronor för 2013 och 2014. Konsekvenserna för personalen är svåra att överblicka, men de extra medel som tilldelats innebär sannolikt att antalet anställda kan behållas på nuvarande nivå och att viss nyanställning av personal eventuellt kan ske.

Med anledning den forskningspolitiska propositionen (prop. 2012/13:30) beräknas de statliga medlen till forskning öka med 4 miljarder kronor fram till 2016. En stor del av denna ökning kommer att tillfalla universitet och högskolor antingen i form ökade forskningsbidrag eller ökade anslag till forskning och forskarutbildning. De ökade forskningsresurserna bör resultera i att den forskande personalen vid universitet och högskolor kan utökas.

I enlighet med förslag i budgetpropositionen för 2013 godkände riksdagen dels att Högskolan på Gotland skulle avvecklas den 30 juni 2013, dels att verksamheten skulle inordnas i Uppsala universitet den 1 juli 2013. Samgåendet har inneburit förändringar i organisationsstrukturen. Det har inte gjorts några neddragningar av de anställda med anledning av förändringen.

I enlighet med förslag i vårändringsbudgeten för 2013 godkände riksdagen att verksamheterna vid Dans- och cirkushögskolan, Operahögskolan i Stockholm och Stockholms dramatiska

högskola ska inordnas i en ny gemensam konstnärlig högskola från den 1 januari 2014. En organisationskommitté (dir. 2012:121) har tillkallats med uppdrag att förbereda och vidta de åtgärder som krävs för att den nya högskolan ska kunna inleda sin verksamhet den 1 januari 2014. Konsekvenserna för personalen av samgåendet är ännu inte möjliga att överblicka.

Till följd av att en ökning om 12 miljoner kronor på Vetenskapsrådets förvaltningsanslag beräknas antalet anställda kunna öka med ca tio personer.

Regeringen bedömde i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) att insatser ska göras för att systematiskt väga samman och sprida forskningsresultat som bidrar till ökad kunskap om vetenskapligt väl underbyggda och effektiva metoder och arbets sätt i skola och förskola. För verksamheten har 20 miljoner kronor beräknats årligen i budgetpropositionen för 2013 och regeringen kommer att tillsätta en särskild utredare för att förbereda och genomföra bildandet av en myndighet med denna uppgift. Regeringens avsikt är att den nya myndigheten ska kunna inleda sin verksamhet den 1 september 2014. Utredaren kommer bl.a. att få i uppdrag att utarbeta en organisation för myndigheten, varför det för närvarande är svårt att bedöma antalet anställda vid den planerade myndigheten.

Landsbyggsdepartementet

Regeringen lämnar inte några förslag i denna budgetproposition som bedöms leda till några större personalkonsekvenser vid myndigheter inom Landsbyggsdepartementets ansvarsområde.

Miljödepartementet

Regeringen föreslår i denna proposition att förvaltningsanslaget till Strålsäkerhetsmyndigheten ska öka med 2,4 miljoner kronor per år för utökad tillsyn och tillsynsprövning i syfte att vidmakthålla strålsäkerheten. Förslaget beräknas innebära en ökning med en till två anställda vid myndigheten.

Kemikalieinspektionens förvaltningsanslag föreslås öka med 17 miljoner kronor 2014, 25 miljoner kronor 2015 och 27 miljoner kronor 2016–2020 för att intensifiera och vidareutveckla handlingsplanen för en giftfri vardag. Vilka personalkonsekvenser detta leder till kan för närvarande inte bedömas.

Näringsdepartementet

Ett nytt regelverk för EU:s sammanhållningspolitik kommer att gälla för perioden 2014–2020. Tillväxtverket fick enligt regeringsbeslut i januari 2013 i uppdrag att förbereda uppgiften att vara förvaltande myndighet för åtta regionala strukturfondsprogram och ett nationellt regionalfondsprogram. Tillväxtverket föreslås i denna proposition få ett tillskott på 19 miljoner kronor fr.o.m. 2014. Hur detta påverkar antalet anställda är för närvarande svårt att bedöma.

Post- och telestyrelsens förvaltningsanslag föreslås öka med 6 miljoner kronor fr.o.m. 2014. Ökningen avser cirka fyra till fem anställda för insatser inom funktionshindersområdet.

I syfte att förenkla och minska företagens uppgiftslämnande föreslår regeringen att ett uppgiftslämnarregister inrättas dit företagen kan lämna sina uppgifter samlat och vid ett tillfälle. Utredningen som ligger till grund för detta förslag (dir. 2012:01), bedömer preliminärt att cirka 10–20 personer berörs. Utredningens slutbetänkande i november 2013 kommer att specificera dessa uppskattningar.

Regeringen gör bedömningen att det offentliga upphandlingsstödet behöver koncentreras, förbättras och förstärkas. I dag är upphandlingsstödet utspritt på ett flertal myndigheter, i huvudsak Konkurrensverket, Kammarkollegiet, Vinnova och AB Svenska Miljöstyrningsrådet. Regeringen avser att samla det nuvarande stödet till vägledning och information om offentlig upphandling, inklusive innovationsupphandling i Konkurrensverket. Dessutom bedömer regeringen att denna verksamhet bör stärkas ytterligare, varför Konkurrensverkets anslag från 2015 utökas permanent med 35 miljoner kronor. Konsekvenserna för personalen av förändringarna är ännu inte möjliga att överblicka.

Kulturdepartementet

Regeringen bedömer i denna proposition att Statens kulturråd tillförs 15 miljoner kronor fr.o.m. 2014 för ett uppdrag att ta initiativ till, samordna och följa upp läsrämjande insatser av nationellt strategiskt intresse. Denna förstärkning beräknas medföra en ökning av antalet anställda med fyra till fem personer.

Regeringen föreslår i denna proposition att Statens historiska museer tillförs 5 miljoner kronor fr.o.m. 2014 för att fortsatt kunna bedriva en kvalitativ verksamhet inom hela myn-

dighetens verksamhetsområde. Detta bedöms motsvara en ökning av antalet anställda med fyra till sex personer.

Regeringen föreslår i denna proposition att anslaget till Myndigheten för kulturanalys förstärks med 3,6 miljoner kronor per år under perioden 2014–2016 och därefter med 2,3 miljoner kronor årligen. Detta bedöms möjliggöra en ökning med två anställda.

Regeringen föreslår i denna proposition att språkvården inom Institutet för språk och folkminnen förstärks med ett tillskott på 3 miljoner kronor årligen. Detta bedöms möjliggöra en ökning med två anställda.

Arbetsmarknadsdepartementet

Regeringen föreslår i denna budgetproposition ett antal satsningar i Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag för bland annat stärkta förmedlingsinsatser till ungdomar samt administration av yrkesintroduktionsanställningar. Samtidigt upphör tidigare tillfälliga förstärkningar av myndighetens resurser och till följd av detta föreslås anslaget för 2014 bli 92 miljoner kronor högre än 2013. Eventuella konsekvenser är ännu svåra att förutse.

3. Personalstrukturen m.m. i staten

Ansvar för den statliga arbetsgivarpolitiken har till stor del delegerats till de statliga myndigheterna. Det innebär att myndigheterna, utifrån sina uppgifter, har en betydande frihet vad gäller bl.a. att utforma organisation, arbetsprocesser, lönebildning och kompetensförsörjning.

För att regeringen ska kunna följa utvecklingen av kompetensförsörjningen redovisar myndigheterna varje år sedan 1997 sin kompetensförsörjning till regeringen. Från och med 2003 sker denna redovisning i myndigheternas årsredovisning.

Myndigheterna ska i sin kompetensförsörjning säkerställa att relevant kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som de är ålagda och för att tillgodose sina behov på både kort och lång sikt. Myndigheterna ska i sin strategiska kompetensförsörjning systematiskt analysera vilken kompetens som behövs för att de ska klara sina nuvarande och framtida uppgifter.

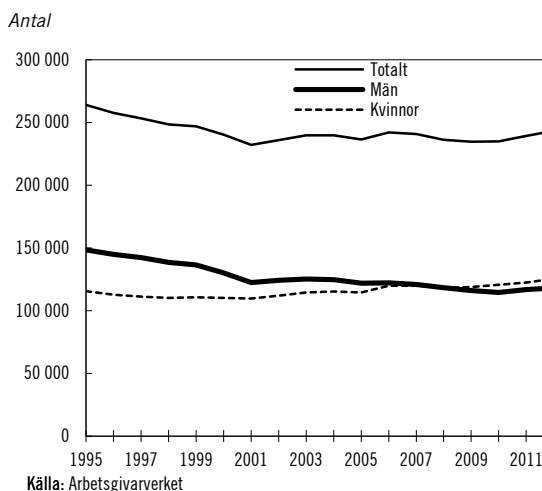
3.1 De anställda

Antalet statsanställda

År 2012 var 243 340 personer anställda i den statliga sektorn, vilket är en ökning med drygt 4 200 sedan 2011. De statsanställda motsvarar 5,6 procent av samtliga sysselsatta på den svenska arbetsmarknaden.

Av diagram 3.1 framgår utvecklingen av antalet statsanställda under perioden 1995–2012, uppdelat på kvinnor och män.

Diagram 3.1 Antalet statsanställda 1995–2012

Fram till 2008 var det fler män än kvinnor anställda i staten, men sedan 2009 är förhållandet det omvända.

Uppföljningen av utvecklingen i staten redovisas fr.o.m. 2008 efter den internationella klassifikationen COFOG¹. Vissa justeringar har gjorts avseende några myndigheters COFOG-tillhörighet.

¹ COFOG (Classification of the functions of the government) syftar till att redovisa sektorns uppgifter efter deras funktion eller ändamål. Arbetsgivarverket har anpassat indelningsgrunden.

Tabell 3.2 Antalet anställda och andelen kvinnor och män i procent 2011 och 2012 fördelade efter COFOG-grupper

Grupper, antal resp. procent

Kön	2011	2012
Allmän offentlig förvaltning	28 024	28 426
Kvinnor	61	62
Män	39	38
Försvar	25 164	25 767
Kvinnor	21	20
Män	79	80
Samhällsskydd och rättsskipning	50 517	50 752
Kvinnor	47	47
Män	53	53
Näringslivsfrågor m.m. ¹	24 253	24 471
Kvinnor	47	48
Män	53	52
Fritidsverksamhet, kultur och religion	2 644	2 637
Kvinnor	59	60
Män	41	40
Utbildning	73 879	73 646
Kvinnor	54	54
Män	46	46
Socialt skydd m.m. ²	34 605	37 641
Kvinnor	68	68
Män	32	32
TOTALT	239 086	243 340
Kvinnor	51	52
Män	49	48

Källa: Arbetsgivarverket.

¹ Näringslivsfrågor, miljöskydd samt bostadsförsörjning och samhällsutveckling.² Socialt skydd inklusive hälso- och sjukvård.

Som framgår av tabell 3.2 finns flest anställda inom COFOG-gruppen Utbildning och minst antal inom gruppen Fritidsverksamhet. I jämförelse med 2011 sker den största ökningen inom Socialt skydd m.m. Störst ökning bland enskilda myndigheter uppvisar Arbetsförmedlingen.

Andelen visstidsanställda är oförändrad

En knapp femtedel av statens anställda har visstidsanställning och av dessa är det något fler kvinnor än män. Andelen visstidsanställda är oförändrad 2012 jämfört med 2011.

Andelen visstidsanställda skiljer sig åt mellan olika myndigheter. År 2012, liksom tidigare år, fanns den högsta andelen visstidsanställda inom universitet och högskolor.

Befattningsstruktur i staten

Av tabell 3.3 framgår andelen kvinnor och män fördelat på olika kompetens kategorier 2012. Fördelningen överensstämmer i stort med 2011.

Tabell 3.3 Andelen kvinnor och män fördelat på olika kompetens kategorier 2012

Procent

	Totalt	varav kvinnor	varav män
Ledningskompetens ¹	7	37 ²	63
Kärnkompetens ²	65	51	49
Stödkompetens ³	25	60	40
Oklassade	3	38	62

Källa: Arbetsgivarverket.

¹ Ledningskompetens: personal med formellt personalansvar som har till uppgift att planera och leda myndighetens verksamhet på olika nivåer, oavsett om uppgifterna avser kärn- eller stödkompetens.² Kärnkompetens: personal med sakområdeskompetens inom myndighetens verksamhetsområde.³ Stödkompetens: personal med stödfunktion för lednings- och kärnkompetens, utan specifik sakområdeskompetens inom myndighetens verksamhetsområde.

Fortfarande återfinns fler män än kvinnor i gruppen ledningskompetens. I gruppen stödkompetens har andelen kvinnor minskat med en procentenhet. Från att 2011 ha varit en helt jämn könsfördelning i gruppen kärnkompetens har andelen kvinnor ökat med en procentenhet. Bland oklassade befattningar har andelen kvinnor minskat med två procentenheter.

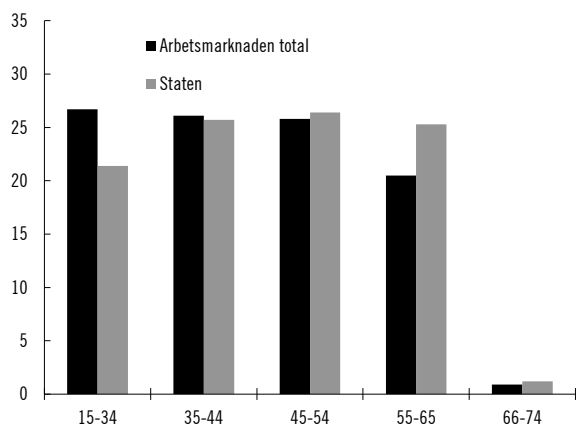
3.2 Åldersstrukturen

Staten har en äldre personalstyrka än arbetsmarknaden i övrigt. År 2012 var medelåldern för statligt anställda 45 år både för kvinnor och för män.

² Vid en exkludering av anställda tillhörande ledningskompetens inom Försvarsmakten uppgår andelen kvinnor på ledande befattningar i staten 2012 till 43,2 %. Se avsnitt 5, diagram 5.2.

Diagram 3.2 Åldersstrukturen i staten och på arbetsmarknaden totalt 2012, andel fast anställda av de sysselsatta i arbetskraften

Källa: Statistiska centralbyrån.

Att medelåldern för statsanställda är högre förklaras till stor del av att utbildningsnivån i statlig sektor är högre än på arbetsmarknaden i övrigt, vilket innebär att de anställda i den yngsta åldersgruppen är få.

Åldersfördelningen i staten 2012 överensstämmer i stort med 2011, dvs. 25 (27) procent av de statsanställda var 55 år eller äldre och 23 (22) procent var yngre än 35 år.

På hela arbetsmarknaden var endast ca 21 procent 55 år eller äldre, medan ca 27 procent var yngre än 35 år³.

Allt färre tar ut ålderspensionen vid 65 år

Antalet nybeviljade ålderspensioner till statsanställda ökade 2012 efter att ha minskat något 2011. Totalt uppgick antalet nybeviljade ålderspensioner under 2012 till 5 535 jämfört med 5 131 under 2011 och 5 441 under 2010⁴. För kvinnorna var ökningen 10,9 procent och för männen 4,8 procent.

Under de senaste åren är trenden att fler väljer att ta ut sin pension efter 65-årsdagen. Under 2012 liksom 2011 och 2010 var det ungefär

40 procent som avgick med pension efter att de uppnått 65 års ålder. Under 2012 var det 44 procent av männen som tog ut sin pension efter 65 år medan 37 procent av kvinnorna gjorde det.

Samtidigt var det fler som avgick med pension före 65 år. Bland kvinnorna var det 34,7 procent som avgick före 65 år 2012, jämfört med 32,2 procent 2011. Bland männen var det 30,8 procent som avgick före 65 år jämfört med 27,6 procent 2011. Det är fler kvinnor än män som nyttjar rätten till lägre pensionsålder enligt övergångsbestämmelser. Det är även fler kvinnor än män som gör s.k. förtida uttag av sin ålderspension.

Att såväl uttaget av pension före som efter 65 år ökar, innebär att allt färre avgår vid 65 år. Totalt avgick 26,6 procent vid 65 år under 2012 jämfört med 29,7 under 2011. Bland männen var det 24,5 procent och bland kvinnorna 28,5 procent som avgick vid 65 år, jämfört med 28,2 procent respektive 31,2 procent 2011.

Antalet statsanställda med månadslön och som är 67 år eller äldre har fortsatt att öka, från 1 165 personer 2011 till 1 359 personer 2012. Detta kan jämföras med 2002, då antalet statsanställda med månadslön och som var 65 år eller äldre uppgick till drygt 30 personer

Fördelningen efter kompetenskategori och kön framgår av tabell 3.3.

Tabell 3.4 Antal anställda 67 år eller äldre fördelade efter kompetenskategori och kön 2012

Antal			
	Män	Kvinnor	Total
Ledningskompetens	34	8	42
Kärnkompetens	641	287	928
Stödkompetens	84	125	209
Oklassad	144	36	180
Summa	903	456	1 359

Källa: Arbetsgivarverket.

Jämfört med 2011 har antalet ökat inom kärnkompetens och bland oklassade. En minskning har skett inom lednings- och stödkompetens. Andelen kvinnor bland totala antalet uppgår till 34 procent, att jämföra med 33 procent 2011.

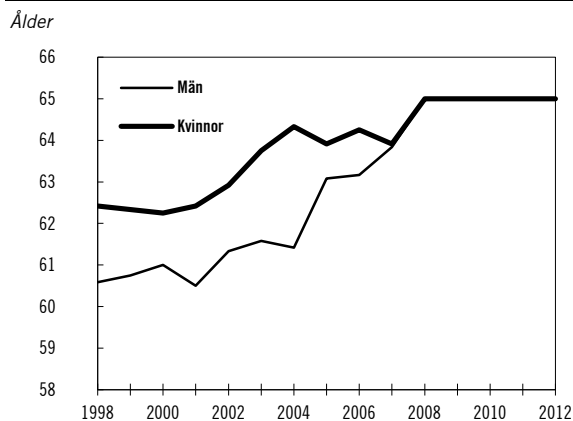
³ Data är insamlade under året och skattas för hela året. Populationen skiljer sig något från den åldersstruktur som redovisas i diagram 5.6, avsnitt. 5.3.2. Här redovisar Arbetsgivarverket läget per september 2012. I Arbetsgivarverkets underlag ingår affärsverken. Dessa ingår inte i de siffror avseende staten som Statistiska centralbyrån (SCB) redovisar.

⁴ I antalet med nybeviljade ålderspensioner har inte de som har avgått med pensionsersättning eller sjukpension inräknats.

Medianåldern för statsanställdas pensionsavgångar

Medianåldern för de statsanställda som har gått i pension⁵ är fortsatt lika för kvinnor och män.

Diagram 3.3 Medianåldern för statsanställdas pensionsavgångar 1998–2012

Källa: Statens tjänstepensionsverk.

Kvinnorna hade t.o.m. 2007 en högre medianålder vid pensionering än männen. Skillnaderna jämnades ut under åren 2005–2007. Från 2008 och framåt har medianåldern varit 65 år både för kvinnor och för män.

Antalet nybeviljade delpensioner fortsätter att minska

Under 2012 nybeviljades det sex procent färre delpensioner enligt Avtal om delpension för arbetstagare hos staten än under 2011. Den totala andelen beviljade delpensioner av antal aktiva 61 till 64 år har dock ökat något från föregående år, totalt med 0,2 procentenheter från 21,1 procent till 21,3 procent.

De första tre åren efter att avtalet om delpension infördes 2003 var det fler män än kvinnor som beviljades delpension. De senaste sju åren är det fler kvinnor än män som beviljats förmånen.

Tabell 3.5 Beviljade delpensioner 2011 och 2012

Antal

Delpensionens omfattning	Kvinnor 2011	Män 2011	Kvinnor 2012	Män 2012
50 procent	103	146	103	133
40–49 procent	45	36	42	32
21–39 procent	49	30	37	15
≤ 20 procent	590	458	566	435
Samtliga	787	670	748	615

Källa: Statens tjänstepensionsverk.

Som framgår av tabell 3.5 var det liksom tidigare år fler män än kvinnor som under 2012 beviljades delpension med den högsta omfattningen 50 procent. Andelen kvinnor som beviljats delpension med en lägre omfattning är fortsatt större än andelen män.

Tabell 3.6 Andelen nybeviljade respektive löpande delpensioner hos anställda inom lednings-, stöd- och kärnkompetens

Procent

Kompetenskategori	Nybeviljade delpensioner 2012	Löpande delpensioner 2012
Ledningskompetens	4,5	2,2
Kärnkompetens	62,0	64,5
Stödkompetens	33,0	32,7
Oklassade	0,4	0,6

Källa: Statens tjänstepensionsverk.

Av tabell 3.6 framgår att delpension är vanligast förekommande hos anställda inom kompetenskategori Kärnkompetens och minst vanliga inom Ledningskompetens.

Beviljade delpensioner står i relativt god proportion till kompetenskategoriernas relativa andel (se tabell 3.2).

3.3 Könsfördelningen

Jämn könsfördelning i staten

Staten är den sektor som har jämnast könsfördelning på arbetsmarknaden. Andelen kvinnor bland de anställda har ökat de senaste åren. År 2009 fanns det för första gången fler kvinnor än män bland de statsanställda. År 2012 var andelen kvinnor 51,6 procent, dvs. en ökning med 0,4 procentenheter från 2011.

Av tabell 3.1 framgår dock att könsfördelningen skiljer sig åt mellan COFOG-grupperna och därmed också mellan myndigheter och kompetens kategorier.

⁵ Här ingår ålderspension, pensionsersättning, särskild pensionsersättning och sjukpension.

Andel kvinnor och män med chefsuppgifter

Andelen kvinnliga chefer har långsiktigt ökat i staten. Totalt finns nu ca 5 600 kvinnliga chefer, vilket motsvarar 37 procent av alla chefer att jämföra med ca 3 400 år 2003.

Fördelning av kvinnor och män bland myndighetschefer som regeringen anställt

Under 2012 anställde regeringen totalt 34 myndighetschefer, 18 var män och 16 var kvinnor. Andelen kvinnor var 47 procent.

Bland myndighetscheferna var andelen kvinnor 46,5 procent i september 2013, vilket innebär en ökning med 1,4 procentenheter sedan 2012. Som en följd av förändringar i myndighetsstrukturen har det totala antalet myndighetschefer, som regeringen anställer, minskat från 204 år 2012 till 198 år 2013.

Tabell 3.7 Fördelningen den 6 september 2013 av kvinnor och män bland myndighetschefer som regeringen anställt

Antal	Kvinnor	Män	Totalt
Generaldirektörer	45	56	101
Landshövdingar	13	8	21
Rektorer ¹	17	16	33
Överintendenter	3	7	10
Övriga titlar ²	14	19	33
Myndighetschefer totalt³	92	106	198

¹ Regeringen anställer rektorer vid statliga universitet och högskolor efter förslag från lärosätets styrelse.

² Här ingår myndighetschefer med andra eller unika titlar såsom ombudsmän, direktörer, ordföranden samt rikspolischef, riksåklagare etc.

³ Inklusive vikarierande myndighetschefer.

3.4 Den etniska och kulturella mångfalden

Andelen anställda med utländsk bakgrund fortsätter att öka

Andelen anställda med utländsk bakgrund i staten ökar stadigt och uppgick 2012 till 15,2 procent. Det är en ökning med 1,1 procentenheter jämfört med 2011. Totalt 35 867 statsanställda har utländsk bakgrund. Bland de nyanställda i staten har 23,9 procent utländsk bakgrund, vilket är högre än andelen individer med utländsk bakgrund bland förvärvsarbetande på hela den svenska arbetsmarknaden och

andelen i befolkningen. Ökningen bland nyanställda är 2,5 procentenheter sedan 2011.

I och med att andelen individer med utländsk bakgrund bland de nyanställda i staten, jämfört med övriga arbetsmarknaden, ökar så ökar även andelen anställda med utländsk bakgrund i staten snabbare än bland det totala antalet förvärvsarbetande. Andelen i staten har ökat med 4,9 procentenheter under perioden 2003–2012. Bland de förvärvsarbetande på hela den svenska arbetsmarknaden var ökningen 3,8 procentenheter mellan åren 2003–2011. Den senast tillgängliga uppgiften om förvärvsarbetande är från 2011 då 17,2 procent av de förvärvsarbetande hade utländsk bakgrund.

Könsfördelningen

Andelen kvinnor i statsförvaltningen med utländsk bakgrund var 15,7 procent, och andelen män var 14,6 procent 2012. Att andelen är lägre bland män hänger samman med strukturen i de tre mest mansdominerade verksamhetsinriktningarna, Försvar, Näringslivsfrågor m.m. samt Samhällsskydd och rättsskipning. Inom dessa verksamhetsinriktningar har knappt 6, 9 respektive 10 procent av de anställda utländsk bakgrund. De låga andelarna kan till viss del förklaras av en skev könsfördelning och det krav på svenskt medborgarskap som följer av lag bl.a. lagen (1994:260) om offentlig anställning, förkortad LOA, eller av säkerhetsklassning som gäller för vissa arbetsuppgifter inom dessa verksamhetsinriktningar. Att en betydande andel av verksamheterna bedrivs i regioner med få i befolkningen med utländsk bakgrund kan också ha betydelse.

Åldersstrukturen

Medelåldern är lägre bland personer med utländsk bakgrund. Den totala andelen anställda i åldrarna 25–34 år var 20,5 procent 2012, medan andelen i gruppen anställda med utländsk bakgrund var 31,2 procent. Andelen äldre är generellt lägre bland anställda med utländsk bakgrund. Bland samtliga anställda 2012 var andelen som var 55 år eller äldre 25,6 procent, men bland anställda med utländsk bakgrund endast 17,3 procent.

Var och på vilka kompetens kategorier inom staten finns de anställda med utländsk bakgrund?

Andelen med utländsk bakgrund skiljer sig avsevärt åt mellan regioner, men kanske främst mellan storstadsområden och landsbygd. Utanför de tre storstadsområdena är andelen personer med utländsk bakgrund lägre än genomsnittet. Det gäller oavsett om jämförelsen görs för befolkningen, samtliga sysselsatta på arbetsmarknaden eller statligt anställda. Högst andel med utländsk bakgrund i staten finns i de tre storstadsområdena Stockholm, Göteborg och Malmö, där andelarna är 19,3, 18,6 respektive 19,4 procent.

Tabell 3.8 Andelen anställda med utländsk bakgrund inom staten samt för befolkningen i arbetsför ålder 2011 och 2012

Procent		
	2011	2012
Staten totalt¹	14,1	15,2
Kvinnor	14,7	15,7
Män	13,6	14,6
Ledningskompetens	6,4	6,9
Kvinnor	7,6	8,4
Män	5,7	6,0
Kärnkompetens	15,5	17,0
Kvinnor	15,7	17,0
Män	15,4	16,9
Stödkompetens	11,7	12,0
Kvinnor	13,0	13,4
Män	10,0	10,1
Nyanställda i staten²	21,4	23,9
Förvärvsarbetande 20–64 år³	17,2	i.u.
Befolkningen 20–64 år⁴	22,4	23,0

Källa: Arbetsgivarverket.

¹ Avser individer med månadsavlönad anställning hos obligatoriska och frivilliga medlemmar i Arbetsgivarverket. Timanställda m.fl. ingår ej.

² Som nyanställda räknas individer som inte var anställda i staten föregående år samt individer som bytt anställningsmyndighet sedan föregående år.

³ Källa: Statistiska centralbyråns (SCB) registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS). I RAMS ingår egna företagare och personer vars arbetstidsomfattning är minst en timme per vecka.

⁴ Källa: SCB:s befolkningsstatistik.

Anställda med utländsk bakgrund är något över genomsnittet i kategorin kärnkompetens och under genomsnittet i kategorierna lednings- och stödkompetens.

Variation mellan COFOG-grupperna

Andelen anställda med utländsk bakgrund varierar mellan olika delar av statsförvaltningen då verksamhetens karaktär har betydelse.

Tabell 3.9 Andelen anställda med utländsk bakgrund fördelade på COFOG-grupper och kompetens kategorier 2012

Procent	Kompetenskategori			
	Totalt	Ledning	Kärn	Stöd
Allmän offentlig förvaltning	11,9	7,4	12,4	11,7
Försvar	5,7	3,6	5,9	5,4
Samhällsskydd och rättsskipning	9,6	4,6	9,8	10,5
Näringslivsfrågor m.m.	8,9	7,0	9,1	8,7
Fritidsverksamhet, kultur och religion	13,4	9,9	13,5	13,3
Utbildning	25,7	12,5	30,1	16,8
Socialt skydd m.m.	16,6	9,4	17,6	13,1
Totalt	15,2	6,9	17,0	12,0

Källa: Arbetsgivarverket.

Anm. Uppgifterna i tabellen baseras på alla anställda med månadsavlönad anställning hos samtliga Arbetsgivarverkets medlemmar. Timavlönade m.fl. ingår inte.

Den högsta andelen anställda med utländsk bakgrund, 25,7 procent, finns inom COFOG-gruppen Utbildning. Det är också denna grupp som har flest anställda i statlig sektor. Universitetens och högskolornas verksamhet karaktäriseras av internationellt samarbete inom både forskning och utbildning och rekryteringar sker ofta internationellt. Det förklarar den relativt höga andelen anställda med utländsk bakgrund inom gruppen. Även andelen nyanställda med utländsk bakgrund är högst inom Utbildning, 40,2 procent 2012.

COFOG-gruppen Socialt skydd m.m. har den näst högsta andelen anställda med utländsk bakgrund, 16,6 procent. Övriga fem grupper har andelar under genomsnittet på 15,2 procent.

Gemensamt för alla COFOG-grupper utom Fritidsverksamhet, kultur och religion, är att andelen anställda med utländsk bakgrund successivt ökat varje år under perioden 2003–2012.

Inom COFOG-gruppen Fritidsverksamhet, kultur och religion ökar även andelen med utländsk bakgrund, men inte varje år. Det beror delvis på att förändringarna inom denna, den minsta, gruppen påverkas procentuellt mer även av små förändringar i antalet anställda. Här finns endast totalt cirka 2 800 anställda varav 370 med utländsk bakgrund. Personalomsättningen är

också relativt sett högst inom denna grupp. Ökningen i staten som helhet mellan åren 2003 och 2012 var 4,9 procentenheter.

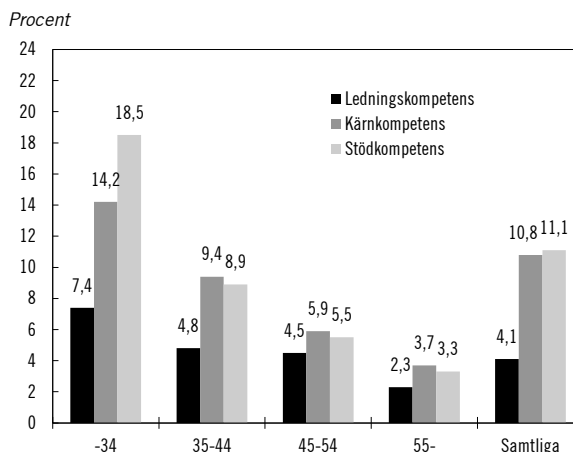
Den lägsta andelen anställda med utländsk bakgrund finns inom COFOG-gruppen Försvar, där 5,7 procent av de anställda har utländsk bakgrund. Inom både grupperna Försvar och Näringslivsfrågor m.m., där affärsverken finns, samt inom gruppen Samhällsskydd och rättsskipning, finns befattningar som förutsätter svenskt medborgarskap. Detta krav kan antas sänka andelen anställda med utländsk bakgrund inom dessa COFOG-grupper. Inom gruppen Försvar har endast 95 av 24 750 anställda annat medborgarskap än svenskt, vilket motsvarar en andel om 0,4 procent av de anställda. Inom gruppen Samhällsskydd och rättsskipning är motsvarande antal knappt 300 av 48 000 anställda, motsvarande 0,6 procent. Inom den största gruppen Utbildning, som har 68 500 anställda, har 10 300 personer utländskt medborgarskap, vilket motsvarar en andel om 15,0 procent, att jämföra med 5,2 procent i statsförvaltningen och 8,6 procent i befolkningen mellan 20–64 år.

3.5 Personalrörligheten

Mellan september 2011 och september 2012 uppgick personalrörligheten⁶ i staten till 11 procent. Det innebär att rörligheten är oförändrad i jämförelse med perioden september 2010 – september 2011. Med personalrörlighet avses här nyanställningar och avgångar vid myndigheterna oavsett om det skett inom staten eller i förhållande till andra arbetsmarknadssektorer.

⁶ Personalrörlighet beräknas utifrån det lägsta av värdena för antalet nyanställda respektive de som slutat i förhållande till det genomsnittliga antalet anställda under året.

Diagram 3.4 Personalrörlighet fördelad på kompetens-kategorier och ålder 2011 och 2012

Källa: Arbetsgivarverket.

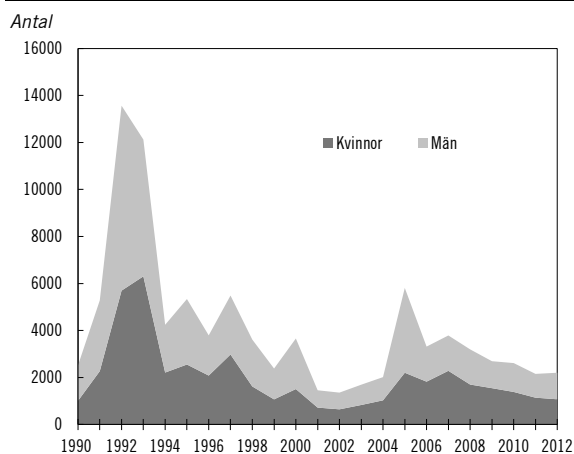
I likhet med tidigare år var rörligheten under 2012 totalt sett högre bland anställda under 35 år, för att sedan avta med stigande ålder. Personalrörligheten var också högre inom kompetenskategorierna kärn- och stödkompetens än inom kategorin ledningskompetens, framför allt i den yngsta åldersgruppen. Skillnaderna i personalrörligheten mellan kvinnor och män var marginella.

3.6 Uppsägningar i staten

När en statsanställd blir uppsagd p.g.a. arbetsbrist är det Trygghetsstiftelsens uppgift att så långt som möjligt förhindra att han eller hon blir arbetslös. Detsamma gäller när någon till följd av omlokalisering väljer att inte följa med till den nya orten.

Trygghetsstiftelsen bildades av parterna på den statliga arbetsmarknaden 1990 i samband med att de enades om Trygghetsavtalet för statligt anställda. Stiftelsens uppgift är att administrera och genomföra de aktiviteter som uttrycks i Trygghetsavtalet. Stödet till de uppsagda är individriktat och utgår ifrån regeringens arbetslinje.

Sedan starten 1990 har det totala inflödet till Trygghetsstiftelsen varit cirka 94 000 personer. Under de senaste åren har trenden varit att inflödet minskar. Vid en historisk jämförelse ligger antalet personer som anmäls till Trygghetsstiftelsen på en relativt låg nivå.

Diagram 3.5 Totalt inflöde av uppsagda till Trygghetsstiftelsen 1990–2012

Källa: Trygghetsstiftelsen.

Under 2012 uppgick antalet anmälda personer till 2 202 personer, vilket är 49 fler än 2011. De tidsbegränsat anställda var för andra året i rad i majoritet bland nya kunder. Andelen var 52 procent 2012 och 55 procent 2011. De flesta kom från universitet och högskolor.

År 2012 var det första året sedan 2005 som det var en större andel män än kvinnor som anmäldes till Trygghetsstiftelsen. Andelen män som anmäldes uppgick till 51 procent och andelen kvinnor till 49 procent. Under 2011 uppgick andelen män till 47 procent och andelen kvinnor till 53 procent. Snittåldern var oförändrad under 2012 och uppgick liksom för 2011 till 42 år.

De personer som är aktuella för stiftelsens insatser är de som ännu inte fått en permanent lösning av sin arbetssituation. Vid utgången av 2012 uppgick dessa totalt till 4 751 personer, vilket enligt reviderade uppgifter från Trygghetsstiftelsen är något fler jämfört med slutet av 2011. Bland de personer som är aktuella för stiftelsens insatser har hälften en tillfällig lösning eller omfattas av en målinriktad åtgärd. De allra flesta av dem har en tillfällig anställning. Andra är på praktik, inskolning, utbildning eller håller på att starta ett eget företag. Jämfört med 2011 är det färre som har ett tillfälligt arbete eller är arbetslösa.

Under 2012 var det 2 300 personer som lämnade Trygghetsstiftelsen, jämfört med 3 282 personer under 2011, enligt reviderade uppgifter från stiftelsen. Av dem avskrevs 82 procent för att de fick ett nytt arbete eller startade eget företag jämfört med 70 procent 2011. Det var en

lägre andel som gick i pension, 11 procent 2012 jämfört med 16 procent 2011.

Av de som lämnat en tillsvidareanställning fick 78,3 procent under 2012 ett nytt arbete eller en annan lösning före uppsägningstidens slut.

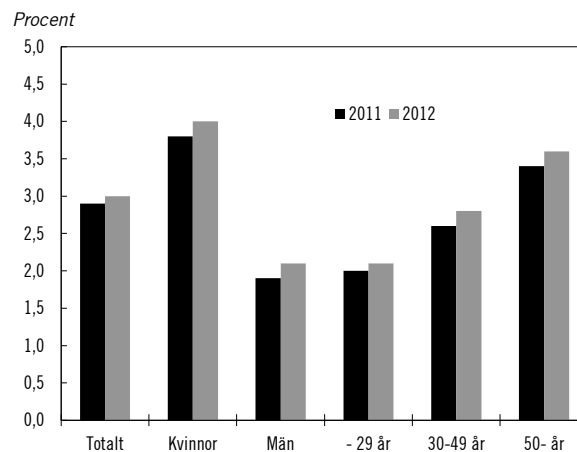
Motsvarande uppgift för 2011 var 80,1 procent. Av de personer som lämnat en tidsbegränsad anställning fick 84,6 procent under 2012 en lösning inom nio månader från uppsägningen. Detta kan jämföras med 82,8 procent för 2011.

Av de som fick ett nytt arbete anställdes 41 procent i den statliga sektorn, 16 procent i den kommunala sektorn och 43 procent i den privata sektorn. Tidigare år har det varit en högre andel som har återanställts inom staten än som anställdes inom den privata sektorn.

3.7 Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron vid statliga myndigheter

Enligt Statskontorets sammanställning av sjukfrånvaron vid statliga myndigheter ökade den totala sjukfrånvaron under 2012 från 2,9 procent till 3,0 procent av den tillgängliga arbetstiden.

Diagram 3.6 Sjukfrånvaro som andel av tillgänglig arbetstid, totalt och uppdelat på kön och ålder 2011 och 2012

Källa: Statskontoret.

Under 2012 ökade sjukfrånvaron marginellt för både kvinnor och män. Kvinnors sjukfrånvaro är fortfarande nästan dubbelt så hög som männens, 4,0 procent jämfört med 2,1 procent.

Ökningen av sjukfrånvaron gäller för samtliga åldersgrupper. För de som är yngre än 30 år var ökningen 0,1 procentenheter, och både för de som är 30 till 49 år gamla och de som är äldre än

50 var ökningen 0,2 procentenheter. Frånvaron för de som är yngre än 30 år har dock legat stadigt kring 2 procent av arbetstiden under de senaste åren.

När det gäller utvecklingen av långtidsfrånvaron, dvs. mer än 60 dagar, som en andel av den totala sjukfrånvaron har de senaste årens minskningar förbytt i en mindre ökning. Från en utgångsnivå på 55 procent år 2008 har långtidsfrånvarons andel stadigt minskat till 45,4 procent år 2011 men ökar marginellt till 45,6 procent år 2012.

Inom statens olika COFOG-grupper (se avsnitt 3.1) ökade sjukfrånvaron 2012 från 2,9 till 3,0 procent. Den största ökningen skedde inom området Samhällsskydd och rättsskipning där sjukfrånvaron ökade från med 0,4 procentenheter till 3,8 procent. Inom övriga sex verksamhetsområden var ökningen 0,1 till 0,2 procentenheter. Högst sjukfrånvaro finns inom området Socialt skydd och hälso- och sjukvård, samt Samhällsskydd och rättsskipning, där sjukfrånvaron 2012 uppgick till 4,9 respektive 3,8 procent. Lägst sjukfrånvaro har områdena Försvar och Utbildning, där sjukfrånvaron under 2012 uppgick till 1,7 respektive 2,1 procent. Inom områdena Allmän förvaltning, Näringslivsfrågor m.m. och Fritidsverksamhet m.m. var sjukfrånvaron 2,9 till 3,0 procent under 2012.

Att myndigheter inom verksamhetsområde Försvar hade den lägsta totala sjukfrånvaron och de inom Socialt skydd inklusive hälso- och sjukvård hade den högsta återspeglar verksamhetsområdenas könsfördelning, då sjukfrånvaron för kvinnor var betydligt högre än för män. På försvarsmyndigheterna var andelen män 80 procent och inom det sociala området var andelen kvinnor 69 procent. I verksamhetsområdet Utbildning hade kvinnor lägst sjukfrånvaro av de jämförda grupperna (2,8 procent), medan männens sjukfrånvaro (1,2 procent) var lägst av alla grupper. Då andelen kvinnor inom utbildningsområdet var hög blev dock den totala sjukfrånvaron för området högre än inom Försvar.

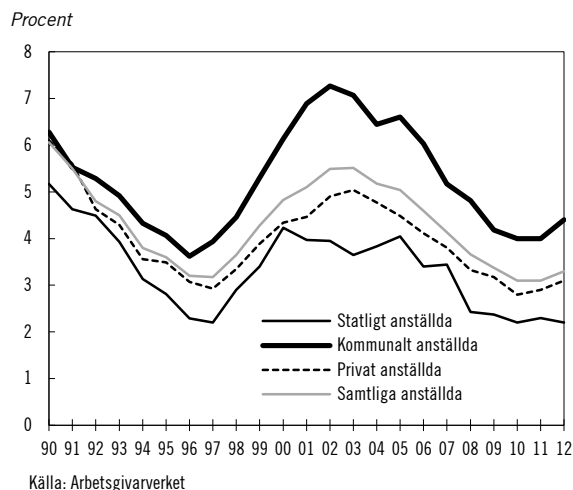
År 2012 hade 90 myndigheter oförändrad eller minskad sjukfrånvaro, medan 112 myndigheter hade ökad sjukfrånvaro jämfört med 2011. Sjukfrånvaron minskade i störst utsträckning bland de små myndigheterna (de med mindre än 50 årsarbetskrafter). I 26 av de 39 små myndigheterna, dvs. 67 procent, minskade sjukfrånva-

ron jämfört med 2011. Bland de medelstora myndigheterna (de med 50–999 årsarbetskrafter) hade 79 av totalt 128, dvs. 62 procent, minskad sjukfrånvaro 2012 jämfört med 2011. Av de stora myndigheterna (de med 1 000 årsarbetskrafter eller fler) hade 21 av 35, dvs. 60 procent, ökad sjukfrånvaro. Detta innebär en betydande avvikelse från de föregående årens mest dominerande trend, där det oftast har varit bland de stora myndigheterna som sjukfrånvaron minskat. Under t.ex. år 2010 var det 78 procent av de stora myndigheterna (25 av 32) som hade minskad eller oförändrad sjukfrånvaro sedan år 2009, jämfört med 51 respektive 53 procent av de små och medelstora myndigheterna

Sjukfrånvaron i staten jämfört med andra sektorer

I Statistiska centralbyråns (SCB) arbetskraftsundersökningar jämförs sjukfrånvaron mellan olika arbetsmarknadssektorer. Eftersom definitioner och mätmetoder är helt olika mellan sjukfrånvarouppgifterna i myndigheternas årsredovisningar som Statskontoret sammanställer och SCB:s arbetskraftsundersökningar, är dessa siffror inte jämförbara med de som visas i diagrammet nedan.

Diagram 3.7 Sjukfrånvaro 1990–2012 enligt SCB:s arbetskraftsundersökningar

Enligt SCB:s arbetskraftsundersökningar minskade sjukfrånvaron i staten 2012 med 0,1 procentenheter till 2,2 procent. Sjukfrånvaron bland anställda på arbetsmarknaden sammantaget ökade i stället med 0,2 procentenheter till 3,3 procent.

SCB:s arbetskraftsundersökningar visar att sjukfrånvaron under de senaste drygt 20 åren

varit lägre i staten än i de andra sektorerna. Att statsanställda i snitt är mindre sjuka än andra hänger samman med att staten har en större andel anställda med tjänstemannayrken än de andra arbetsmarknadssektorerna. Om man skulle jämföra enbart tjänstemannagrupper inom de olika sektorerna med varandra skulle skillnaderna bli mindre. Samtliga sektorer följer samma trend, dock nådde sjukfrånvaron inom staten, inte ens under åren i början av 2000-talet, upp till mer än lite drygt fyra procent.

Antal sjukpensioner

Antalet statsanställda med nybeviljad sjukpension, enligt det statliga tjänstepensionsavtalet PA 03, har minskat varje år från 2007 till 2011. Under 2012 har dock det totala antalet nybeviljade förmåner ökat, men ligger fortsatt på en låg nivå.

Tabell 3.10 Anställda som har beviljats tillfällig sjukpension respektive sjukpension 2011 och 2012

Antal	2011		2012	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Tillfällig sjukpension	68	34	81	36
< 100 procent				
Tillfällig sjukpension	7	5	13	10
100 procent				
Sjukpension	75	48	78	36
Totalt	150	87	172	82

Källa: Statens tjänstepensionsverk

Anm. I det redovisade antalet individer som beviljats sjukpension ingår även personer som tidigare beviljats tillfällig sjukpension.

Av de statsanställda som 2011 beviljades sjukpension eller tillfällig sjukpension på heltid var 66 procent kvinnor och 34 procent män. Det innebär att skillnaderna mellan könen ökade med fem procentenheter jämfört med 2011. Även när det gäller partiella tillfälliga sjukpensioner ökade skillnaderna mellan könen, då andelen kvinnor ökade från 67 till 69 procent och andelen män minskade från 33 till 31 procent.

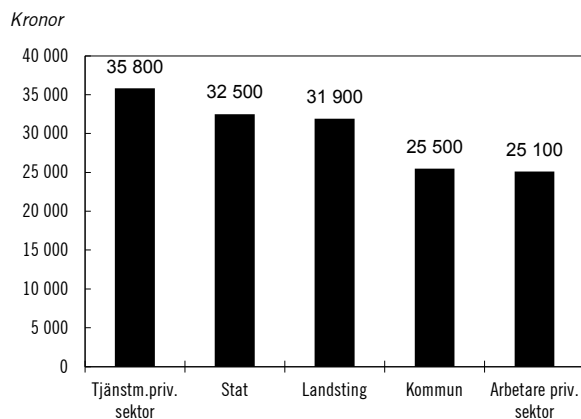
För 2012 sjönk medianåldern för kvinnor som beviljades en sjukpensionsförmån från 57 år och 3 månader till 56 år och 9 månader. Medianåldern höjdes något för män, från 58 år och 9 månader till 59 år och 4 månader.

3.8 Lönenivåerna och lönebildningen

Lönenivåer i staten

I diagram 3.8 redovisas den genomsnittliga månadslönen för olika sektorer på arbetsmarknaden 2012.

Diagram 3.8 Genomsnittlig månadslön i olika sektorer på arbetsmarknaden 2012

Källa: Statistiska centralbyrån.

Den genomsnittliga månadslönen i staten uppgick till 32 500 kronor. Medellönen på arbetsmarknaden totalt var 29 800 kronor⁷.

Löneutvecklingen i staten

Arbetsgivarverket träffar som arbetsgivarpart avtal på statens vägnar med de fackliga parterna Offentliganställdas Förhandlingsråds förbundsområden inom det statliga förhandlingsområdet sammantagna (OFR/S, P, O), Sveriges Akademikers Centralorganisation Staten (Saco-S) samt Facket för service och kommunikation (SEKO).

Gällande ramavtal om löner m.m. för arbetstagare inom det statliga avtalsområdet gäller fr.o.m. den 1 oktober 2010 tills vidare med Saco-S (RALS 2010-T). Avtalen med OFR/S, P, O och med SEKO gäller t.o.m. den 30 september 2013 (RALS 2012–2013).

Arbetsgivarverket har tagit fram uppgifter om den kollektiva löneutvecklingen 1997–2012 kopplat till årstakt, se tabell 3.10.

⁷Alla tjänsters heltidslöner summeras och divideras med antalet tjänster.

Tabell 3.11 Nominell och real löneutveckling i statlig sektor, 1997–2012

Procent

Statistikperiod sept–sept	Avtalsperiod för centrala avtal	Löne- utv. års- takt	Föränd- ring i KPI ¹	Real löneutv. i årstakt
1997–1998	RALS ² 1998–2001	3,8	-0,1	3,9
1998–1999	RALS 1998–2001	3,8	0,4	3,4
1999–2000	RALS 1998–2001	3,8	1,0	2,8
2000–2001	RALS 2001	4,2	2,5	1,7
2001–2002	RALS 2002–2004	3,8	2,1	1,7
2002–2003	RALS 2002–2004	3,6	1,9	1,7
2003–2004	RALS 2002–2004	3,4	0,4	3,0
2004–2005	RALS 2004–2007	3,1	0,4	2,7
2005–2006	RALS 2004–2007	3,2	1,4	1,8
2006–2007	RALS 2004–2007	3,2	2,2	1,0
2007–2008	RALS 2007–2010	3,7	3,5	0,2
2008–2009	RALS 2007–2010	3,4	-0,3	3,7
2009–2010	RALS 2007–2010	4,1	1,3	2,8
2010–2011	RALS 2010–2012/ RALS-T	2,9 ⁸	2,6	0,3 ⁹
2011–12	RALS 2010–2012/ RALS-T	2,3	0,9	1,4
Genomsnittlig årlig ökning 1997–2012		3,5	1,4	2,1

Källa: Arbetsgivarverket.

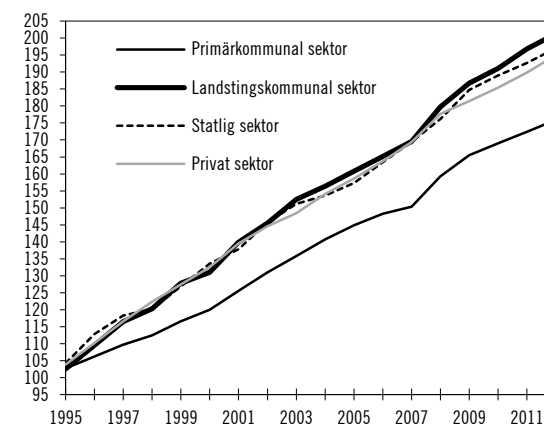
¹ Förändringen är beräknad som förändring i årsmedeltal.² RALS: Ramavtal om löner m.m. för arbetstagare i staten.

Utvecklingen av genomsnittliga löner

Löneutvecklingstakten inom det statliga området har förhållandevis väl följt utvecklingen på arbetsmarknaden i övrigt, enligt jämförande statistik från tiden efter ramanslagsreformen.

Diagram 3.9 Utvecklingen av genomsnittliga löner i olika sektorer på arbetsmarknaden 1994–2012

Index 1994=100

Källa: Statistiska centralbyrån.

Anm. Uppgifterna avser nominella löner och är rensade med hänsyn till strukturella förändringar i utbildningsnivå, ålder och kön.

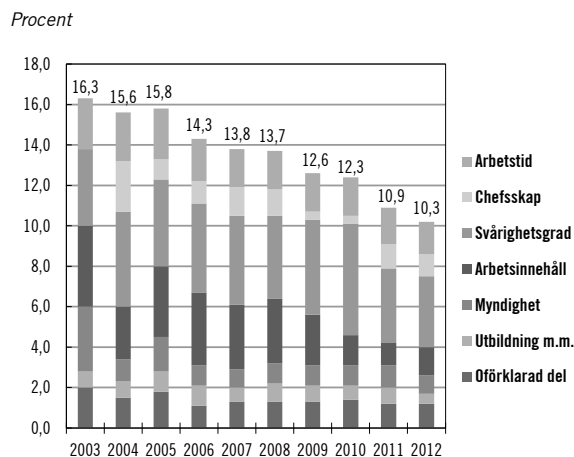
Mellan 1994 och 2012 uppgick löneutvecklingen inom landstingen till 101,3 procent, inom den statliga sektorn till 97,0 procent och inom den privata sektorn till 94,9 procent. Under samma period var löneutvecklingen inom den kommunala sektorn 75,9 procent.

Löneskillnaderna mellan kvinnor och män

Regeringens mål är att löneskillnaderna mellan kvinnor och män i staten ska minska. Som underlag för uppföljningen används partsgemensam statlig förhandlingsstatistik.

I september 2012 var statsanställda kvinnors genomsnittslön totalt sett 10,3 procent lägre än statsanställda mäns genomsnittslön (se diagram 3.10). År 2011 var motsvarande löneskillnad 10,9 procent. Skillnaden har minskat successivt och trenden mot en minskad löneskillnad fortsatt.

⁸ Siffran korrigerad p.g.a. ytterligare inkommet utfall.⁹ Konsekvenskorrigerad siffra.

Diagram 3.10 Löneskillnader mellan kvinnor och män i staten uppdelat på förklaringsfaktorer 2003-2012

Källa: Arbetsgivarverket

Den statistiska analys som Arbetsgivarverket har gjort visar att den genomsnittliga löneskillnaden nästan helt kan hänföras till mätbara faktorer. Stora delar av löneskillnaden beror på att fler kvinnor än män arbetar deltid, arbetets svårighetsgrad och innehåll samt att fler män än kvinnor är chefer. Vidare påverkar det att arbetsinnehåll och löner ser olika ut hos olika myndigheter. Det finns också skillnader när det gäller utbildning, erfarenhet och i vilken region den anställde arbetar.

Den s.k. oförklarade löneskillnaden

Den löneskillnad som slutligen blir kvar, den s.k. oförklarade löneskillnaden som inte kan förklaras av den mätbara information som finns tillgänglig i den partsgemensamma statistiken, uppgick i september 2012 till ca 1,2 procent, dvs. samma nivå som 2011. År 2003 var den som högst och uppgick då till 2,0 procent.

Förklaringsfaktorer

Som framgår av diagram 3.10 är det två faktorer som tillsammans står för hälften av den totala löneskillnaden mellan kvinnor och män. Dessa två viktigaste förklaringar är att kvinnor jämfört med män oftare innehar befattningar med en

lägre grupperingsnivå¹⁰ och att kvinnor i större utsträckning än män arbetar deltid. Skillnader i grupperingsnivå är 2012 fortfarande den viktigaste förklaringsfaktorn, även om den har minskat marginellt (0,2 procentenheter) i betydelse med den ökade andelen chefer på låga grupperingsnivåer främst bland män. Arbetsinnehåll har tagit över en del av förklaringsvärdet (plus 0,3 procentenheter i förhållande till 2011). År 2012 var det knappt 17 procent av kvinnorna som arbetade deltid (knappt 18 procent 2011) medan motsvarande andel för männen var 8,1 procent (8,5 procent 2011).

Bland samtliga statsanställda har 93 procent av kvinnorna en heltidsanställning att jämföra med 94 procent för männen.

Genomsnittslöner

Inom chefskollektivet hos Arbetsgivarverkets medlemmar har löneskillnaderna mellan kvinnor och män varierat under den studerade perioden. Mellan 2004 och 2012 ökade snittlönen för kvinnliga chefer från 38 034 till 48 728 kronor per månad, medan snittlönen för manliga chefer ökade från 39 434 till 46 906 kronor. År 2004 var genomsnittslönen 3,6 procent högre för manliga chefer än för kvinnliga. För 2012 visar statistiken att genomsnittslönen för kvinnliga chefer är 3,9 procent högre än för manliga. Den nya organisationen inom Forsvarsmakten, där personalansvaret delegerats till ca 1 600 i huvudsak manliga befäl i insatsorganisationen 2010, ger härvid genomslag.

Genomsnittlig löneutveckling

Den genomsnittliga löneutvecklingen i årstakt under statistikperioden september 2010 till september 2012 har varit högre för de kvinnliga cheferna än för de manliga. Den uppgår till 5,0 procent för de kvinnliga och 4,3 procent för de manliga cheferna i staten. Denna beräkning gäller endast identiska individer, de som varit

¹⁰ Grupperingsnivåerna i BESTA, Befattningsgruppering för statistik, anger arbetsuppgifternas omfång och komplexitet samt det ansvar, den självständighet, de kunskaper och erfarenheter som deras utförande förutsätter.

anställda på samma myndighet under hela mätperioden.

Partsgemensamt arbete

Parterna har ett gemensamt ansvar för att utjämna och förhindra skillnader i löner och andra anställningsvillkor mellan kvinnor och män som utför arbete som är att betrakta som lika eller likvärdigt. Parterna ska också främja alla medarbetares lika möjligheter att på sakliga grunder påverka sin löneutveckling.

Det metodstöd, BESTA-vägen, som utvecklats i syfte att stödja lokala parter arbete med att säkerställa att det inte föreligger osakliga löneskillnader implementeras fortlöpande.

I nu aktuella avtal har centrala parter diskuterat behov av fortsatt stöd till lokala parter vad gäller hanteringen och utvecklingen av den lokala lönebildningen. Detta arbete innefattar bl.a. implementeringen och framtida förvaltning av nämnda metodstöd.

Bilaga

Underbilaga
Myndighetschefer och
ordförande i
styrelsemyndigheter

Bilaga

Underbilaga Myndighetschefer och ordförande i styrelsemyndigheter

Innehållsförteckning

Myndighetschefer per den 6 september 2013	31
Ordförande i styrelsemyndigheter per den 1 september 2013	36

Myndighetschefer per den 6 september 2013

Regeringen redovisar nedan en sammanställning över myndighetschefer som lyder omedelbart under regeringen och som anställs genom beslut av regeringen. Sammanställningen redovisar förhållandena per den 6 september 2013¹¹.

<u>Myndighet</u>	<u>Titel</u>	<u>Efternamn</u>	<u>Förnamn</u>
Affärsverket svenska kraftnät	GD	Odenberg	Mikael
Allmänna reklamationsnämnden	Ordförande	Ahnmé Kågerman	Britta
Arbetsdomstolen	Ordförande	Lilja Hansson	Cathrine
Arbetsförmedlingen	GD vik.	Olsson	Clas
Arbetsmiljöverket	GD	Sjöberg	Mikael
Barnombudsmannen	Barnombudsman	Malmberg	Fredrik
Blekinge tekniska högskola	Rektor	Hederstierna	Anders
Bolagsverket	GD	Bränström	Annika
Boverket	GD	Valik	Janna
Brottsförebyggande rådet	GD	Wennerström	Erik
Brottsoffermyndigheten	GD	Öster	Annika
Centrala studiestödsnämnden	GD	Gellerbrant Hagberg	Christina
Dans- och cirkushögskolan	Rektor	Lilja	Efva
Datainspektionen	GD	Svahn Starrsjö	Kristina
Diskrimineringsombudsmannen	Ombudsman	Broberg	Agneta
Domstolsverket	GD	Thorblad	Barbro
Ekobrottsmyndigheten	GD	Fröjelin	Eva
Ekonomistyrningsverket	GD	Wikström	Mats
Elsäkerhetsverket	GD	Falemo	Elisabet
Energimarknadsinspektionen	GD	Vadasz-Nilsson	Anne
Exportkreditnämnden	GD	Apelman	Karin
Fastighetsmäklarinspektionen	Ordförande	Westberg	Eva
Finansinspektionen	GD	Andersson	Martin
Finanspolitiska rådet	Kanslichef	Sonnegård	Joakim
Folke Bernadotteakademin	GD	Söder	Sven-Eric
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (FORMAS)	GD	Petersson	Ingrid
Fortifikationsverket	GD	Karlström	Urban
Forum för levande historia	Överintendent	Franck	Eskil
Försvarets materielverk	GD	Erixon	Lena
Försvarets radioanstalt	GD vik.	Malm	Christina
Förvarsexportmyndigheten	GD	Hammarström	Ulf
Försvårshögskolan	Rektor	Enmark	Romulo
Försvarmakten	ÖB	Göranson	Sverker
Försvårunderrättsedomstolen	Ordförande	Viksten	Runar

¹¹ På grund av särskilda bestämmelser ingår inte Arbetsgivarverket och Regeringskansliet i sammanställningen.

<u>Myndighet</u>	<u>Titel</u>	<u>Efternamn</u>	<u>Förnamn</u>
Försäkringskassan	GD	Eliasson	Dan
Gymnastik- och idrottshögskolan	Rektor	Henriksson-Larsén	Karin
Göteborgs universitet	Rektor	Fredman	Pam
Havs- och vattenmyndigheten	GD	Risinger	Björn
Högskolan Dalarna	Rektor	Hilliges	Marita
Högskolan i Borås	Rektor	Brorström	Björn
Högskolan i Gävle	Rektor	Johansson	Maj-Britt
Högskolan i Halmstad	Rektor	Alexandersson	Mikael
Högskolan i Skövde	Rektor	Karlsson	Sigbritt
Högskolan Kristianstad	Rektor	Resic	Sanimir
Högskolan Väst	Rektor	Norén	Kerstin
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	GD vik	Wandemo	Gunilla
Inspektionen för socialförsäkringen	GD	Molander	Per
Inspektionen för strategiska produkter	GD	Ahlström	Christer
Inspektionen för vård och omsorg	GD	Hulth Backlund	Gunilla
Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	GD	Åslund	Olof
Institutet för rymdfysik	Föreståndare	Eliasson	Lars
Institutet för språk och folkminnen	GD	Johansson-Lind	Ingrid
Justitiekanslern	JK	Skarhed	Anna
Kammarkollegiet	GD	Ljungh	Claes
Karlstads universitet	Rektor	Bergenheim	Åsa
Karolinska institutet	Rektor	Hamsten	Anders
Kemikalieinspektionen	GD	Cromnier	Nina
Kommerskollegium	GD	Johansson	Lena
Konjunkturinstitutet	GD	Dillén	Mats
Konkurrensverket	GD	Sjöblom	Dan
Konstfack	Rektor	Lantz	Maria
Konsumentverket	GD och KO	Larsson	Gunnar
Kriminalvården	GD	Öberg	Nils
Kronofogdemyndigheten	Rikskronofogde	Adler Liedström	Eva
Kungl. biblioteket	Riksbibliotekarie	Herdenberg	Gunilla
Kungl. Konsthögskolan	Rektor	Wrange	Måns
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	Rektor	Rydinger Alin	Cecilia
Kungl. Tekniska högskolan	Rektor	Gudmundson	Peter
Kustbevakningen	GD	Melin	Judith
Lantmäteriet	GD	Kjellson	Bengt
Linköpings universitet	Rektor	Dannetun	Helen
Linnéuniversitetet	Rektor	Hwang	Stephen
Livrustkammaren och Skokloster slott med Stiftelsen Hallwylska palatset	Överintendent	Hagberg	Magnus
Livsmedelsverket	GD	Orustfjord	Stig
Lotteriinspektionen	GD	Hallstedt	Håkan
Luftfartsverket	GD vik.	Larsson	Mikael
Luleå tekniska universitet	Rektor	Serte	Johan

<u>Myndighet</u>	<u>Titel</u>	<u>Efternamn</u>	<u>Förnamn</u>
Lunds universitet	Rektor	Eriksson	Per
Läkemedelsverket	GD	Åkerman	Christina
Länsstyrelsen i Blekinge län	Landshövding	Andnor Bylund	Berit
Länsstyrelsen i Dalarnas län	Landshövding	Norrfaik	Maria
Länsstyrelsen i Gotlands län	Landshövding	Schelin Seidegård	Cecilia
Länsstyrelsen i Gävleborgs län	Landshövding	Holmberg	Barbro
Länsstyrelsen i Hallands län	Landshövding	Lövdén	Lars-Erik
Länsstyrelsen i Jämtlands län	Landshövding	Bohlin	Britt
Länsstyrelsen i Jönköpings län	Landshövding	Akhtarzand	Minoo
Länsstyrelsen i Kalmar län	Landshövding	Carlsson	Stefan
Länsstyrelsen i Kronobergs län	Landshövding	Alsér	Kristina
Länsstyrelsen i Norrbottens län	Landshövding	Österberg	Sven-Erik
Länsstyrelsen i Skåne län	Landshövding	Pålsson	Margareta
Länsstyrelsen i Stockholms län	Landshövding	Heister	Chris
Länsstyrelsen i Södermanlands län	Landshövding	Hagberg	Liselott
Länsstyrelsen i Uppsala län	Landshövding	Egardt	Peter
Länsstyrelsen i Värmlands län	Landshövding	Johansson	Kenneth
Länsstyrelsen i Västerbottens län	Landshövding	Andersson	Magdalena
Länsstyrelsen i Västernorrlands län	Landshövding	Källstrand	Bo
Länsstyrelsen i Västmanlands län	Landshövding	Skogö	Ingemar
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	Landshövding	Bäckström	Lars
Länsstyrelsen i Örebro län	Landshövding	Frebran	Rose-Marie
Länsstyrelsen i Östergötlands län	Landshövding	Nilsson	Elisabeth
Malmö högskola	Rektor	Bengtsson	Stefan
Marknadsdomstolen	Ordförande	Carlson	Per
Medlingsinstitutet	GD	Stråth	Claes
Migrationsverket	GD	Danielsson	Anders
Mittuniversitetet	Rektor	Söderholm	Anders
Moderna museet	Överintendent	Birnbaum	Daniel
Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam)	GD	Älfvåg	Carl
Myndigheten för internationella adoptionsfrågor	GD	Camving	Meit
Myndigheten för kulturanalys	Direktör	Frykholm	Clas-Uno
Myndigheten för radio och tv	GD	Larsson	Magnus
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	GD	Lindberg	Helena
Myndigheten för tillgängliga medier	GD	Esaiasson	Roland
Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	GD	Hjalmarsson	Dan
Myndigheten för vårdanalys	Direktör	Lennartsson	Fredrik
Myndigheten för yrkeshögskolan	GD vik.	Blom	Johan
Mälardalens högskola	Rektor	Röding	Karin
Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde	Överintendent	Arell	Berndt
Naturhistoriska riksmuseet	Överintendent	Westerberg	Jan Olov
Naturvårdsverket	GD	Ågren	Maria
Nordiska Afrikainstitutet	Direktör	Soiri	Iina
Operahögskolan i Stockholm	Rektor	Aspegren	Magnus

<u>Myndighet</u>	<u>Titel</u>	<u>Efternamn</u>	<u>Förnamn</u>
Patent- och registreringsverket	GD	Ås Sivborg	Susanne
Patentbesvärsrätten	Ordförande	Strömberg	Peter
Pensionsmyndigheten	GD	Westling Palm	Katrin
Polarforskningssektariatet	Föreståndare	Dahlbäck	Björn
Post- och telestyrelsen	GD	Marby	Göran
Presstödsnämnden	Kanslichef	Finnström	Åsa
Revisorsnämnden	Direktör	Wickström	Anita
Riksantikvarieämbetet	Riksantikvarie	Amréus	Lars
Riksarkivet	Riksarkivarie	Jordell	Björn
Riksgäldskontoret	Riksgäldsdirektör	Lindblad	Hans
Rikspolisstyrelsen	Rikspolischef	Svenson	Bengt
Riksutställningar	GD	Forssell	Staffan
Rymdstyrelsen	GD	Norberg	Olle
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet)	GD	Lindh	Åsa
Rättsmedicinalverket	GD	Zelmin Ekenhem	Erna Ann- Catrine
Sjöfartsverket	GD	Zetterdahl	Ingemar
Skatteverket	GD	Hansson	Monika
Skogsstyrelsen	GD	Stridsman	Johan
Smittskyddsinstitutet	GD	Carlson	Lars-Erik
Socialstyrelsen	GD	Holm	Greger
Specialpedagogiska skolmyndigheten	GD	Bååth	Måns
Statens beredning för medicinsk utvärdering	Direktör	Rosén	Lena
Statens centrum för arkitektur och design	Överintendent	Rahoult	Erik
Statens energimyndighet	GD	Brandsma	Bo
Statens fastighetsverk	GD vik.	Andersson	Sarah
Statens folkhälsoinstitut	GD	Wamala	Staffan
Statens försvarshistoriska museer	Överintendent	Bengtsson	Åsa-Britt
Statens geotekniska institut	GD	Karlsson	Hans
Statens haverikommission	GD	Ytterberg	Maria
Statens historiska museer	Överintendent	Jansén	Kent
Statens institutionsstyrelse	GD	Ehliasson	Leif
Statens jordbruksverk	GD	Denneberg	Magdalena
Statens konstråd	Direktör	Malm	Kennet
Statens kulturråd	GD	Johansson	Robert
Statens maritima museer	Överintendent	Olsson	Ewa
Statens medieråd	Direktör	Thorslund	Sanne
Statens museer för världskultur	Överintendent	Houby-Nielsen	Stina
Statens musikverk	GD	Westerberg	Thomas
Statens servicecenter	GD	Pålsson	Ann-Marie
Statens skolinspektion	GD	Begler	Anna
Statens skolverk	GD	Ekström	Ann-Christin
Statens tjänstepensionsverk	GD	Nykvist	Kurt
Statens va-nämnd	Ordförande	Ståhl	Jens
Statens veterinärmedicinska anstalt	GD	Mattsson	Jonas
Statens väg- och transportforskningsinstitut	GD	Bjelfvenstam	Stefan
Statistiska centralbyrån	GD	Lundgren	Yvonne
Statskontoret	GD	Gustafsson	Bo-Erik
Stockholms dramatiska högskola	Rektor	Gyberg	

<u>Myndighet</u>	<u>Titel</u>	<u>Efternamn</u>	<u>Förnamn</u>
Stockholms universitet	Rektor	Söderbergh Widding	Astrid
Strålsäkerhetsmyndigheten	GD	Persson	Mats
Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)	GD	Strömbäck	Peter
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)	GD	Petri Gornitzka	Charlotte
Svenska institutet	GD	Rembe	Annika
Svenska institutet för Europapolitiska studier (Sieps)	Direktör	Stellinger	Anna
Sveriges geologiska undersökning	GD	Magnusson	Jan
Sveriges lantbruksuniversitet	Rektor	Sennerby Forsse	Lisa
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI)	GD	Häll Eriksson	Lena
Säkerhetspolisen	GD	Thornberg	Anders
Södertörns högskola	Rektor	von Wright	Maira
Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket	GD	Wallström	Sofia
Tillväxtverket	GD	Nordlöf	Gunilla
Totalförsvarets forskningsinstitut	GD	Lind	Jan-Olof
Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	GD	Ågren	Birgitta
Trafikanalys	GD	Saxton	Brita
Trafikverket	GD	Malm	Gunnar
Transportstyrelsen	GD	Widlert	Staffan
Tullverket	Generaltulldirektör	Mattsson	Therese
Umeå universitet	Rektor	Gustafsson	Lena
Ungdomsstyrelsen	GD	Bah Kuhnke	Alice
Universitets- och högskolerådet	GD	Melin	Ulf
Universitetskanslersämbetet	Universitetskansler	Haikola	Lars
Uppsala universitet	Rektor	Åkesson	Eva
Verket för innovationssystem (Vinnova)	GD	Brogren	Charlotte
Vetenskapsrådet	GD	Millnert	Mille
Åklagarmyndigheten	Riksåklagare	Perklev	Anders
Örebro universitet	Rektor	Schollin	Jens
Överklagandenämnden för studiestöd	Direktör vik.	Dalman	Robert

Ordförande i styrelsemyndigheter per den 1 september 2013

Regeringen redovisar nedan en sammanställning över ordförandena i de myndigheter som leds av en styrelse. Sammanställningen redovisar förhållandena per den 1 september 2013.

<u>Myndighet</u>	<u>Titel</u>	<u>Efternamn</u>	<u>Förnamn</u>
Affärsverket svenska kraftnät	Landshövding	Källstrand	Bo
AP-fonden Första	GD	Karlström	Urban
AP-fonden Andra	VD	Arwidson	Marie S.
AP-fonden Tredje	F.d. statsråd	Nuder	Pär
AP-fonden Fjärde	Direktör	Caneman	Monica
AP-fonden Sjätte	Civilekonom	Lindsö	Ebba
AP-fonden Sjunde	Landshövding	Källstrand	Bo
Arbetsförmedlingen	VD	Johansson	Christina
Arbetsgivarverket	GD	Eliasson	Dan
Blekinge tekniska högskola	Konsult	Örn	Peter
Dans- och cirkushögskolan	F.d. rektor	Stark	Agneta
Exportkreditnämnden	VD	Roxendal	Jan
Finansinspektionen	F.d. statsråd	Westerberg	Bengt
Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap	Executive boardmember	Stålldal	Ewa
Försvarets materielverk	VD	Nilsson	Sven-Christer
Försvarshögskolan	Landshövding	Egardt	Peter
Gymnastik- och idrottshögskolan	F.d. landshövding	Eriksson	Björn
Göteborgs universitet	Landshövding	Schelin Seidegård	Cecilia
Högskolan Dalarna	Direktör	Samuelsson	Peter
Högskolan i Borås	F.d. regionråd	Andersson	Roland
Högskolan i Gävle	F.d. GD	Sjöstrand	Mats
Högskolan i Halmstad	F.d. generaltulldirektör	Starrin	Karin
Högskolan i Skövde	Docent	Wass	Urban
Högskolan Kristianstad	F.d. riksgäldsdirektör	Lundgren	Bo
Högskolan Väst	F.d. landshövding	Eriksson	Eva
Karlstads universitet	GD	Larsson	Gunnar
Karolinska institutet	F.d. statsråd	Leijonborg	Lars
Konstfack	Bitr. universitets- direktör	Jacobsson	Kerstin
Konstnärsnämnden	Chefredaktör	Kindstrand	Gunilla
Kungl. Konsthögskolan	Kulturdirektör	Svedberg	Berit
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	F.d. förbundsdirektör	Carlsson	Sture
Kungl. Tekniska högskolan	VD	Ekholm	Börje
Lantmäteriet	F.d. GD	Sandebring	Hans
Linköpings universitet	GD	Ekström	Anna

<u>Myndighet</u>	<u>Titel</u>	<u>Efternamn</u>	<u>Förnamn</u>
Linnéuniversitetet	Professor	Brändström	Dan
Lotteriinspektionen	Chefsjurist	Håkansson	Per
Luftfartsverket	F.d. VD	Olson	Jan
Luleå tekniska universitet	Ordförande	Nordmark	Eva
Lunds universitet	F.d. EU-kommissionär	Wallström	Margot
Läkemedelsverket	Docent	Hulter Åsberg	Kerstin
Malmö högskola	VD	Fransson	Gun-Britt
Mittuniversitetet	Bankdirektör	Nygårds	Peter
Myndigheten för vårdanalys	F.d. riksrevisor	Lindström	Eva
Mälardalens högskola	F.d. VD	Caesar	Madeleine
Operahögskolan i Stockholm	F.d. finansborgarråd	Axén Olin	Kristina
Post- och telestyrelsen	Civilekonom	Hedén	Åke
Pensionsmyndigheten	F.d. landshövding	Könberg	Bo
Riksgäldskontoret	F.d. kanslichef	Nilsson	Ove
Rymdstyrelsen	Landshövding	Egardt	Peter
Sjöfartsverket	Egen företagare	Sundling	Jan
Skogsstyrelsen	VD	Söderberg	Lena
Statens fastighetsverk	Direktör	Alvemur	Christer
Statens kulturråd	F.d. VD	Brunnberg	Kerstin
Statens servicecenter	F.d. VD	Böhlin	Birgitta
Statens tjänstepensionsverk	F.d. riksgäldsdirektör	Lundgren	Bo
Statens väg- och transportforskningsinstitut	VD	Löfsjögård	Malin
Stockholms dramatiska högskola	F.d. GD	Wigzell	Kerstin
Stockholms universitet	Justitieråd	Calissendorf	Kerstin
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	F.d. GD	Sjöstrand	Mats
Sveriges lantbruksuniversitet	F.d. GD	Andersson	Inger
Södertörns högskola	Landshövding	Akhtarzand	Minoo
Tillväxtverket	Landshövding	Heister	Chris
Totalförsvarets forskningsinstitut	Direktör	Lindencrona	Eva
Trafikverket	F.d. GD	Sjöstrand	Mats
Transportstyrelsen	Kommunalråd	Gunnarsson	Carola
Umeå universitet	VD	Boman	Per
Universitets- och högskolerådet	F.d. universitetsdirektör	Rehnqvist	P-O
Uppsala universitet	Docent	Lemne	Carola
Verket för innovationssystem (Vinnova)	Direktör	Johansson	Hasse
Vetenskapsrådet	Styrelseordförande	Anell	Lars
Örebro universitet	F.d. GD	Sandebring	Hans